

OP

July

22
JULI

19

NR
14

68.

4
AUG.

和歌山県立中央図書館

B

GD L

DEPROSTEN

GIV AGT! HAN KOMMER!!!

FLADENS FARLIGSTE FAGBLAD
udkommer (u)normalt hver 14. dag.

I REDAKTIONEN:

Holger Bollerup, Torben Clausen,
Bendix, Preben Bonvang, Henrik Ege-
mose, Bjarne Egeskov, Ernst Jensen,
Jan Jørgensen, Thorkild Laustsen,
Ronald Pedersen, Jens Robdrup, Steen
Schultz, Troels Tejlgaard, Erla Ø.

I anledning af det forestående kongebesøg er den ellers så gæve kommandosekretær gået fra borde for at hellige sig den ædle livsopgave at opdrætte Marinens unge mænd til at formere en eksemplarisk skansevagt. I dette krævende job assisteres han af den snu "Rævepels". "My Bulwark Is My Castle."

Når det gode skib INGOLF for første gang i denne periode kommer til Flådestationen en mørk aften efter flagtid og lægger fra kaj den næste morgen for at affyre en masse skud, må dette forekomme en smule komisk. Med de tal Søværnet opererer, kommer sådan en ceremoni til at koste flere hundrede kroner. For slet ikke at tale om de skud der hver dag bliver affyret ved flagets op- og nedhaling.

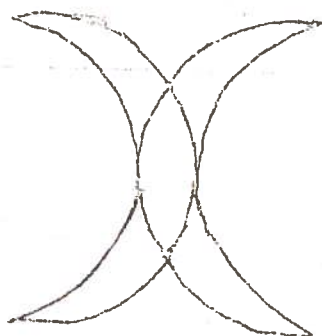
Naturligvis knytter der sig til Søværnet talrige traditioner, som man på adskillige punkter kan være stolt af, men bliver disse traditioner håndhævet som det var tilfældet med opmålingsskibet INGOLF, overdriver man, og det, der før var naturligt, bliver opstyltet. På nuværende tidspunkt, hvor den danske stat har sat sig for at spare, er det faktisk meningen, at der skal spares og i en sådan situation må ceremoniel og ydre pomp være noget af det, der først skal berøres af kniven. Men det er ligesom om, at det at spare er et begreb, man ikke kan forstå. I stedet slås der ned på alle mulige ting, som ikke giver noget væsentligt udbytte ved at blive beskåret, men derimod meget ofte skaber problemer i den ene eller anden retning, fordi disse ting nu en gang er de midler, der skal til for at gennemføre en effektiv rationaliseringsproces. Man må jo endelig ikke tro, at det i begyndelsen er billigt at spare. Derfor må man helt fra første færd gøre sig klart, hvad man skal have ud af at spare, og ikke bare slå ned på det første det bedste sted. Et stort udbytte mener redaktionen man kan opnå ved at lade de daglige "flagskud" bortfalde, og det må derfor glæde os og sikkert også mange andre at disse snart vil bortfalde, som det fremgår af GLK-nyt. Naturligvis er det hyggeligt og morsomt med traditioner, men bibeholdes disse på bekostning af virkeligt nødvendige ting, bliver de latterlige.

Red.

HØVEDBRUD

MUHAMEDS PUSLERI:

Kan De som Muhamed tegne neds-
stående figur (to halvmaner) i en
streg?

BLADKONKURRENCEN:

POLITIKEN afholdt engang en konkur-
rence, hvori den opgave som læserne
skulle løse, bestod i at placere 4
opgivne tekster rigtigt under fire
billeder, som blev bragt samtidigt
med teksterne.

50% af indsenderne havde alle 4
tekster rigtigt placeret, 10 % hav-
de kun en tekst rigtig, og 5% var
helt forkerte.

Hvordan var de resterende besvarel-
ser?

SKALAGRIF:

1	2
3	4
5	6

1.2.3.4 gas

1.5.6. samme som

3.2.6.4 en

4.5 stille

1 - 6 ret

LØSNINGER FRA "DALPOSTEN" NR. 13:

HVEM ER FØLLET?

I hvert fald ikke vallakens, for den
er en kastreret hingst.

ÆGTEPARRET:

Manden 54, konen 45 år.

Det kan nok regnes ud med formler og
alle kunstens regler, men mon ikke at
det allerlettest klares ved lidt gæt-
teri?

SYV HUS OG SYV KATTE:

GÆS OG KØER:

Hvor mange gæs og hvor mange køer er
der i en flok på 54 gæs og køer med
i alt 150 ben?

God dag til chefen

-ORLOGSKAPTJN GRØSETH HOLDER FLYTTEDAG -

Orlogskaptajn Grøseth blev 1/7 udnævnt til chef for FLS Grønnedal efter at have gjort tjeneste som AC-S i 1 år. Det er således ikke en kagale, ukendt med problemerne i Grønnedalen, som beklæder denne vigtige post, som måske frembyder flere og større problemer end andre chefposter i kongeriget.

Orlogskaptajn Grøseth har over 25 års tjeneste bag sig - alle i land - og fortrinsvis med personale og administration som arbejdsområde.

Grøseth er matematisk student og indtrådte i marinen uden at nære et brændende ønske om at gøre det til sin fremtidige løbebane, men som han siger også dengang skulde man aftjene sin værnepligt. I oktober 43 blev Grøseth hjemsendt som kystkadet og fik ansættelse som politibetjent og var også så heldig at undgå tysk arrestation, da politiet blev taget. 6 juni kunne han atter trække i matroestøjet, nu som Løjtnant II og forrettede i de næste 13 år tjeneste på samtlige kystbefæstninger. 2 års tjeneste som forbindelsesofficer på Thule Air Base gav OK Grøseth smag på og lyst til det arktiske, som stadig er intakt, selv efter 1 års tjeneste som "anden violin".

Orlogskaptajn Grøseth er således en "gammel rotte" og en mand, der er god at få forstand af.

Vi spurgte hvorledes personalet her sammenlignet med amerikanerne, især hvad angår samarbejdsvilkårene og velfærdet, og chefen, der jo som forbindelsesofficer på Thule ikke havde et indgående kendskab af de interne amerikanske forhold, hvad angår talsmandsudvalg og samarbejdsregler, understregede, at han var glad for at være på en lille base, hvor man kendte de enkelte og kom dem anderledes ind på livet, hvad der kun kan befordre et godt samarbejde. Materielt set står amerikanerne over os, f.eks. har de en fjernsynstation og 2 radioprogrammer, film hver aften. Når vi nu snakker om samarbejde og velfærd, vil jeg gerne benytte lejligheden, siger vor nye chef, til at understrege min glæde ved den nye samarbejdsordning og jeg vil bestræbe mig på loyalt mod dens ånd og bogstav at bruge den.

Orlogskaptajn Grøseth ønskede ikke, adspurgt, at holde en trontale efter sin tiltrædelse. Jeg er ikke konge og jeg føler mig heller ikke som konge over Grønnedalen, men lad mig dog sige et klogt ord, fortalt mig af en af mine tidligere chefer: "Undgå at ændre noget radikalt de første 6 måneder, for

du kan være vis på, at din forgænger havde erfaring og indsigt og altså grund til ikke at ændre". Men lad mig selv tilføje at 10 par øjne jo ikke ser ens på alt.

Hårdt gået på klingen sagde vor nye chef at han ser åbent på hele problemkomplekset angående spiritus og lovede hvis det atter bliver taget op til drøftelse på et talsmandsmøde, at gennemgå spørgsmålet fordomsfrit og sagligt.

Chefen så på dette tidspunkt gentagne gange på uret (klokken var 1230 og interviewernes maver knurrede også), hjemme ventede fruene og hans voksne søn, og sluttede med denne sentens, som måske godt kan stå som motto i Grøseths chefperiode: Større tilfredshed - større effektivitet.

Jens.

M E D D E L E L S E .

FRA MAJOR P.E. ANCKER.

SPEEDBÅD/KELLO-IIID MED HQOD OG 18 HP EVINRUDE.

På grund af forestående forlægning til andre bræfurede kyster kan en heldig sjæl i GRØNNEDAL-IVIGTUT området nu erhverve mit højt værdsatte (og allerede dybt savnede) lystfartøj - "LAXA I".

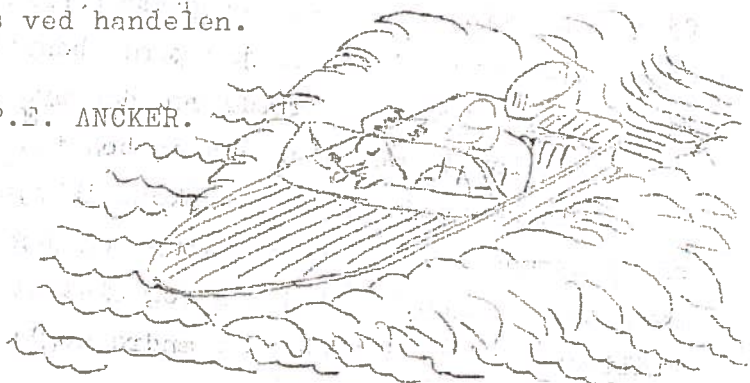
Fartøjet, der kun er et år gammelt, er som ovenfor anført udstyret med "SOFT TOP SPORT" (vindspejl, sidespejl, kalcio) samt en 18 HP Evinrude med motorgaranti indtil 1969. Båden er forsynet med et særdeles stabilt "STAND BY" kompas, monteret i instrumentpanelet.

Båden sælges fuldt monteret med årer, åregafler, anker, ankerliner, letvægts bådshage, fire svømmeveste og ekstra skrue. Endvidere medfølger det af Evinrude A/S rekommanderede reservedelssæt (værdi kr. 300,-), samt "SEARS OG ROEBUCK" til \$ 45,00.

Båd, motor og udstyr m.v. er forsikret i Baltica for kr. 10.000,-, præmien, der årligt udgør kr. 575,00 minus bonus 40% = kr. 345,00 er betalt indtil 6/6-1969.

Bøje med 3/4" kæde og 250 kg jernanker udlagt i det approberede bøjekområde kan eventuelt overtages ved handelen.

HENVENDELSE SNAREST TIL: MAJOR P.E. ANCKER.

EX HISTORIA REMEDIORUM

Tekst ved Edv. Gotfredsen og Kaj Roholm - Tegninger af Mogens Zieler

D E N R Ø D E K L O K K E B L O M S T

Gennem årtusinder har mennesket søgt lægedom for sine sygdomme gennem planterne. Hver rod, hvert blad og hver blomst er blevet prøvet, og af den store mængde har man i tidens løb udsondret en anselig gruppe som de sande lægeplanter. Oltidens store farmakolog (kender af lægemidlerne og deres virkning), den romerske militærlæge PEDANIOS DIOSCORIDES, samlede i 1. århundrede e. Kr. tidens viden på dette område i sit store værk om lægemidlerne. Han medtager ikke blot floraen i middelhavslandene, men også Orientens rige skat af medicinske planter samt de lægeurter, han på sine vidtstrakte rejser med Hæren har lært at kende i Barbarernes lande. Selv den kritiske Galen måtte indrømme, at dette var den mest fuldkomne beskrivelse, der endnu var præsteret. Der kunne næppe være mere at finde på denne jord.

Men der var alligevel en plante, Dioscorides ikke fik med, skønt dens purpurrøde blomster var iøjnefaldende nok. Det var fingerbøl, *Digitalis purpurea*. Mere end halvdandet årtusinde skulle hengå, inden Willian Withering viste, at det middel lægerne forgæves havde søgt mod vattersot (sygdom med væskeophobning i vævene), groede upåagtet for deres fod.

Medens de fleste af den gamle verdens plantedroger er kommet fra syd og øst, hvor kulturen først har udviklet sig, hører *Digitalis* hjemme mod nord og vest. Dens oprindelige hjem er De britiske Øer og Frankrig, hvor den har været anvendt som folkemiddel i århundreder, før lægerne fik den i hænde. Først 1542 fik den sit latinske navn af den lærde læge og botaniker Leonhard Fuchs, der også beretter om dens folkelige anvendelse mod ødemer (hudvattersot) og epilepsi samt til sårbehandling. Den udvendige brug af *Digitalis* til sårbehandling har været meget udstrakt. Den kendes allerede fra den tidlige Middelalder af irske munke, og fra munke, og fra Italien, hvor planten kaldes *Aralda*, har vi ord-sproget: "*Aralda tutte piage salda*", fingerbøl læger alle sår.

Omkring 1600 anvendes den af læger som Emeticum (brækmiddel) og Expectorans (hostemiddel). Fra 1650 finder den optagelse i PHARMACOPOEA LONDINENSIS ("Londonsk Lægebog"), hvorfra den dog snart atter forsvinder. Omkring 1700 benyttes *Digitalis* som tuberkulosemiddel.

Det er Birminghamlægen William Withering, der har lært os at anvende Digitalis ved hjertesufficiens (hjertesvækkelse). Han fortæller selv, at han i 1775 af en patient blev anmodet om at udtale sig om en familierecept, der længe havde været holdt som en hemmelighed af en gammel kone i Shropshire, som i mange tilfælde havde kunnet helbrede vattersot, hvor lægerne havde givet op. Recepten var sammensat af nogle og tyve forskellige urter, hvoraf Withering dog let fandt, at Digitalis måtte være den virksomme bestanddel. I de næste ti år arbejdede han med dette middel og havde mange kvaler med doseringsspørgsmålet. Men 1785 kunne han i sin berømte afhandling "An Account of the Foxglove and of its Medical Uses with Practical Remarks on Dropsy and other Diseases" ("Betragtning over fingerbol og dens medicinske anvendelse med praktiske bemærkninger om vattersot og andre sygdomme") meddele 163 tilfælde behandlet med Digitalis. Patienterne med vattersot var alle bedrede, medens han ikke havde kunnet iagttage nogen forandring hos tuberkulosepatienter, som han efter den gamle indikation havde medtaget.

Medens Withering arbejdede med sine forsøg, kom en kollega ham i for købet med offentliggørelsen. Det var Erasmus Darwin, bedstefar til den store Charles Darwin, der 1780 berettede om ni tilfælde af vattersot behandlet med Digitalis. Det er dog Witherings publikation der med rette anses for Digitalisterapiens klassiske værk. Medens man hidtil kun havde haft øje for drogens (råprodukt til lægemiddel og til teknisk brug) diuretiske (urindrivende) virkning, taler Withering også om dens "dæmpende" virkning på hjertet, og han adskiller så godt, som det på den tid er muligt, kardiale ødemer, væskeophobninger ved hjertet, fra vandsamlinger af anden ætiologi ("årsag").

Digitalis gik dog ikke nu sin sejrsgang over verden. Den første begejstring blev snart afløst af skepsis og mistro. Doseringen var med de inkonstante droger stadig et vanskeligt spørgsmål, og bivirkningerne ubehagelige. Hjertesygdomme kendte man ikke meget til. Man anvendte Digitalis som DIURETICUM (urindrivende middel) ved ascites (bugvattersot) og ødemer af enhver art og led naturligvis mange skuffelser.

Omkring 1800 bliver der atter stille om Digitalis, og de mænd, der giver os det faste grundlag for en hjertediagnostik, Napoleons livlæge Corvisart, der spreder kendskabet til Auenbruggers perkussion (undersøgelse ved bankning), og Laënnec, der opfinder stetoskopet, tager begge afstand fra Digitalis. Først i midten af forrige århundrede vinder Digitalis fast fodfæste i hjerteterapien, men endnu 1869 skriver vor gamle berømmelige kliniker, Oluf Lundt Bang: "Digitalis eller det i virkning lignende veratrin er ikke et specifisk hjertemiddel, men kan, skiondt oftest gavnligt, undertiden gjøre skade", og han tilføjer senere, at det vistnok kun er som anti-hydropsisk middel (middel, der er virksomt mod vattersot), at Digitalis hjælper.

Bang var på dette tidspunkt 81 år, og tiden var løbet fra ham. I 1845 havde Homolle fremstillet Digitalin, det første glycosid (druesukkerholdigt stof), og både i laboratoriet og i kliniken har der siden været arbejdet ivrigt med Digitalis. INFUSUM DIGITALIS (vandigt udtræk fra fingerbøl) findes stadig i vor farmakopé (statsautoriseret fortegnelse over de vigtigste lægemidlers sammensætning, tilberedning m.m.), men bladene er nu standardiserede.

/////////
++++++
++++++

DAME, - KROGEN!

EKSKLUSIVT stiletarbejde udføres gerne

Skomageren ...

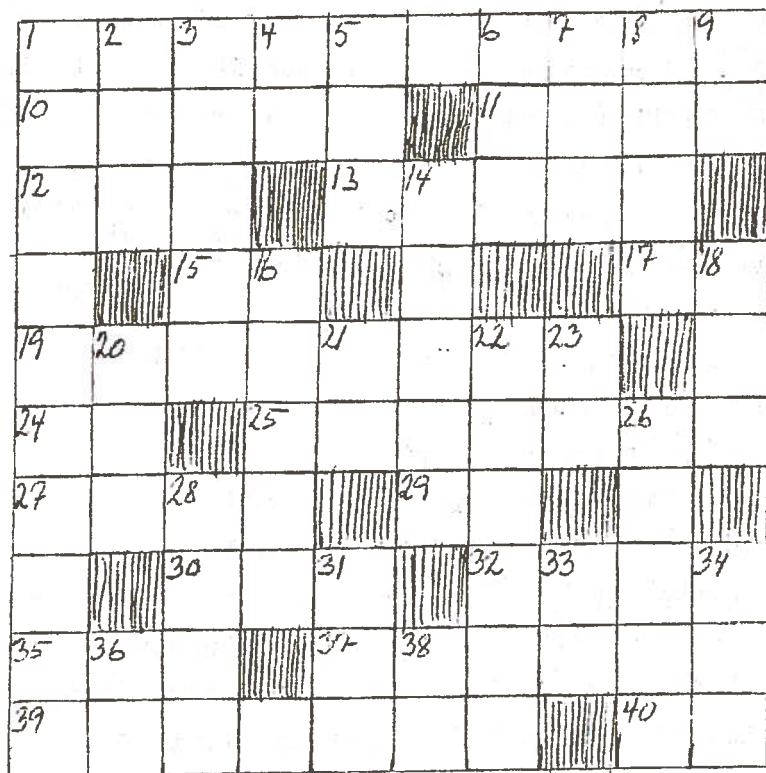

KRYDSEREN

LODRET:

- 1 besætningen
- 2 pige
- 3 kirkosangere
- 4 tidsforkortelse
- 5 talord
- 6 dyr
- 7 amt
- 8 skrå
- 9 to ens
- 14 fisk
- 16 pattedyr
- 18 ensomt
- 20 arrivér
- 21 eksisterede
- 22 hilser
- 23 e'er
- 26 si
- 28 pigen
- 31 græsk gudinde
- 33 til
- 34 redskab
- 36 øjeblikkelig
- 38 stedord

VANDRET:

- 1 kommunikation
- 10 tugtede
- 11 pigenavn

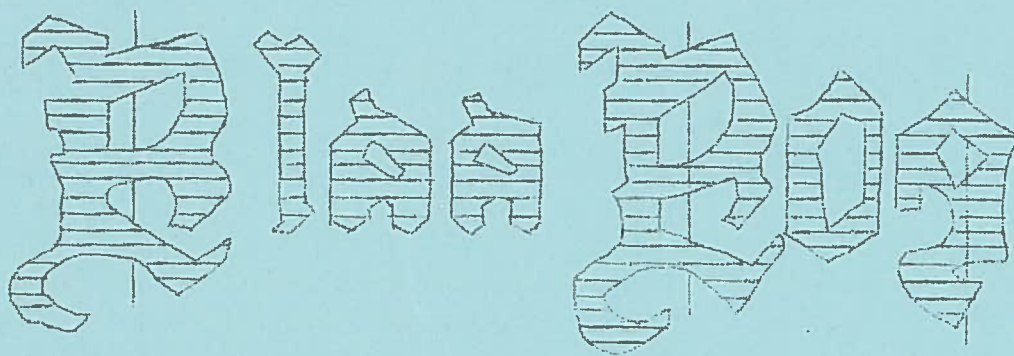
- 12 sindsstemning
- 13 uden en trevl
- 15 eng. nej
- 17 visne
- 19 etuierne

- 24 malkedyr
- 25 håndværkere
- 27 die
- 29 Danmark
- 30 legemsdel

- 32 blonde
- 35 enson
- 37 købstad
- 39 nationalitet
- 40 kendeord

S	K	A	B	S	P	L	A	D	S
K	R	O	E	R	E	N	P		
O	K	K	E	R	V	E	E	R	
L	O	E	R	E	N	T	R	E	
E	G	N	E	N	E	P			
L	E	O	G	D	A	M			
E	K	E	L	G	E	V	I	R	
R	O	D	E	R	I	T	O		
E	N	E	A	N	E	R	G		
R	E	N	O	V	A	T	I	O	N

Løsning på
"Krydseren"
i
Dalposten nr. 13.
Tot.

SERGEANT HENRIK de RENOUDARD .

SGAR Henrik de Renouard er født på Frederiksberg den 18. august 1943. Efter endt skolegang blev de Renouard uddannet som reklameassistent. I 1963 kom de Renouard til Sdr. Strøm. Her arbejdede han først hos KGH og derefter i US air-Force til han mødte ved SES den 23. august 1967. De Renouard blev udnævnt til sergent den 9. maj 68 og var derefter NF-instruktør i Avderød til 4/7 68. Han ankom til Flådestationen 9/7 og skal i 2 år arbejde i inventarafdelingen.

ooooo000ooooo

SERGEANT PREBEN NIELSEN .

SGSA Preben Nielsen er født den 28/9-44 i København. Efter at have taget real-examen i 1962 beskæftigede han sig med løst og fast til han mødte ved SES den 12/8-63. Efter rekruttskolen blev Nielsen konstabelelev og sejlede 3 måneder med Vædderen til Forcerne og var herefter 1/2 år på Margretholm. Derefter kom Nielsen på sygeafdelingen, Holmen til oktober 65. Fra okt 65 til okt 66 sejlede han med Ægir som sanit og umiddelbart herefter, kom han igen på sygeafdelingen Holmen, til maj 67. Derefter var han på sergentskole og sanitetsfagskole til november 67. Fra nov 67 til 1/6-68 var Nielsen atter på sygeafdelingen, Holmen. Nielsen skal i det kommende år virke som sanit på Flådestationen.

ooooo00000000ooooo

THE HISTORY OF THE

... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...

...

THE HISTORY OF THE

... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...
... of the ...

VELFÆRDS

-SIDEN

FILM

Mandag den 22 juli kl 2030 :
" MARKENS LILJER"
med Sidney Poitier.
Torsdag den 25 juli kl 2030 :
"Marnie"
en Hitchcock - gyser.
Mandag den 29 juli kl 2030 :
"HELGENEN GÅR I AKTION"
festlig "agent-film" med
Jean Marais
Torsdag den 1 august kl 2030 :
"DEN GRIMME AMERIKANER"
krigsfilm fra Asien.
Mandag den 5 august kl 2030 :
"HVORDAN MAN STJÆLER EN
MILLIARD OG SLIPPER GODT
FRA DET"
om alle tiders bankkup.

LÆSESTUEN

Thorkild "skololærer" skal på belønningstur i ugen 22 juli til 27 juli - det samme skal den anden læsestuevagt Henrik. Derfor passes læsestuen i denne uge af Bjarne Egeskov fra sekretariatet. Det er altså ham, man bedes henvende sig til, hvis man har noget på hjertet angående læsestue og bilardlokale.

BIBLIOTEKET

Som man vil have bemærket via de små fikse sedler, der er fordelt, holder biblioteket lukket i ugen 22 - 27 juli. Dette skyldes dels bibliotekarernes tjenesterejse til Thule, og dels skyldes det at vi benytter lejligheden til at få foretaget en mindre udvidelse af biblioteket. Dette er hårdt tiltrængt, da vi jo ikke har meget plads derovre,

Vi skulle gerne derigennem få plads til lidt flere bøger. Og der er flere bøger på trapperne, eller rettere på havnebakken ! - 2 pakker bøger er på vej op til biblioteket, det er et supplerende udvalg af litteratur om Grønland, som ved kontre-admiral E. Franch Petersens bistand nu tilgår biblioteket. En nærmere omtale af, hvilke bøger det drejer sig om, vil komme i næste nr. af Dalposten. RP.

SKAK !!!

Mor skakturnering er afsluttet. Den er næsten blevet gennemført planmæssigt, idet kun et par enkelte, af tungtvejende grunde har måttet springe fra midtvejs. En tak skal lyde til alle deltagerne for velgennemført turnering.

Resultatet blev :

nr.1 OVKS RA J.Steffensen	5 $\frac{1}{2}$ points
nr.2 VP Michael Din	4 $\frac{1}{2}$ points
nr.3 SL PR Poul Hansen	4 points
nr.4 VP Jens Robdrup	2 $\frac{1}{2}$ points
KP SA H.Christensen	2 $\frac{1}{2}$ points
nr.5 OVKS B.Jessen "Malle"	1 ppints
VP J.Ladegaard "Malle"	1 points

De 3 øverst placerede blev præmierede med grønlandsk kunst nr.1 med en benfigur, nr. 2 med en fedtstensfigur og nr. 3 med 2 træsnit.

Ron.

TOTALFORBUD ER IKKE VEJEN.

AF J. E. JENNØV.

I Berlingske Tidende for 14 maj findes under overskriften "Vi må have totalforbud i Grønland" refereret nogle udtalelser af kommunalbestyrelsesformand Oluf Høegh, Julianehåb.

Denne går ind for, at spiritusmisbruget i Grønland må bringes til ophør ved et totalforbud, uanset at et sådant med føje kan betegnes som et indgreb i den personlige frihed.

Det gøres, hvad der sikkert er ganske rigtigt, gældende, at det er spiritussen, der ødelægger hjem og arbejdspladsen, og at det er spiritussen, der truer børnene og dermed udgør en trussel for den næste og de kommende generationer.

Det er klart, at der må gøres noget for at undgå, at i hvert fald et par generationer af grønlændere skal gå til grunde åndeligt og legemligt.

Hvis man tog historiens langsigtede briller på, så kunne man måske også sige, at i det lange løb kom grønlænderne nok klar af spiritussens ødelæggende følger.

Her i Danmark er vi jo i alt væsentligt kommet klar af de egentlige spiritusmisbrug, ligesom tuberkulosen som folkesygdom er et overstået stadium.

Læser man i Troels Lund "Dagligt liv i Norden i det 16'de århundrede" så får man et tydeligt indtryk af, at ædrueligheds- og eller måske rettere sagt drukkenskabsforholdene dengang var i Danmark af tilsvarende art som forholdene nu er i Grønland.

Regeringen var dengang nødt til at lade afholdelsen af landstinget udtætte til en senere tid om morgenen "for om muligt at hindre parterne i at møde berusede" på tinge.

Gennem hele befolkningen blev der drukket til den store guldmedalje, Gamle regnskaber viser et forbrug af enorme kvantiteter af spirituose drikke på klostrene. Bekendt er Esge Brocks dagbog, hvor et kors betegner, at han har været drukken, ligesom han ved at fordoble korsenes antal udtrykker rusens størrelse. Han karakteriserer Christian den fjerdes forhold til de våde varer med 1 kors for 16 juli, 1 kors for 17 juli, efterfulgt af 3 kors, 3 kors for 18 juli, 1 kors for 20 juli og samme dag som tillægsgevinst, 4 kors med den yderligere bemærkning "Vorherre bevares". og endelig 2 kors for 22 juli. Der er ingen grund til

AFSKAFFES FLAGSKUD
MARINENS BØLGELÆNGDE
AFLYTTES

Admiralen udtrykte ved det halvmånedlige pressemøde med DALPOSTEN atter tilfredshed med kontaktudvalgene og lovede, at der ville blive taget "action" i så vid udstrækning som det var muligt.

22/7 flyver Admiralen med Katten sammen med OP, OVFR Hemme Nielsen FR Madsen og operationsofficer FLY, major Ancker til Thule Air Base for der i sin egenskab af Island Commander Grønland (i krigstilfælde) at føre forhandlinger med amerikanske myndigheder. Det kan i samme forbindelse oplyses, at de amerikanske styrker på Grønland er nationale og som sådanne ikke direkte underlagt Danmark eller NATO. OVFR Hemme Nielsen skal forestå en opgørelse af ejendom tilhørende Søværnet, mens FR Madsen skal deltage i et overlovelseskursus.

FR Madsens deltagelse i dette kursus skal også ses i forbindelse med en grundigere og mere indgående orientering og øvelse for besætningen som helhed, om hvordan man skal gerere sig ved vintertide i terrænet, hvilket påtænkes forsøgt til efteråret.

Forespurgt oplyste Admiralen, at flagsalutten snart vil blive afskaffet, der man også herved kan spare.

Orlogskutteren Mågen forlod for nogen tid siden stationen under iagttagelse af radiotavshed for at gå på fiskeriinspektion, anmodet af lokale myndigheder på kysten. Radiotavshed eftersom fremmede skibe aflytter marinens bølgelængde.

I nær fremtid vil der blive i O-rummet en rundvisning af mindre hold værnepligtige.

Storisen på Grønlands vestkyst volder for tiden store vanskeligheder for skibsfarten. Situationen bliver nøje fulgt af GLK og det kan nævnes, at Søværnskommandoen og Dannebrog's chef holdes løbende underrettet.

- TRAVLHED I KONFERENCEVÆRELSET -

GLK udfolder i denne tid en forstærket mødeaktivitet. Således er en konference om fiskeriinspektionsproblemer planlagt, hvori skibsschefer fra inspektionskib og kuttere, eventuelt ledsaget særlig sagkyndige, helikopterpilot og et antal officerer fra GLK deltager.

forts.

GLK nyt fortsat.

En anden konference vil behandle forsyningsproblemer mellem bese og skibe.

I den forbindelse kom Admiralen ind på FLS GDL's beliggenhed og pro et contra for dens fortsatte beliggenhed i Arsukfjord : Oprindelig blev flådestationen anlagt her for at beskytte kryolitbruddet i Ivigtut, men om 10 år mener man at bruddet er tomt. Imidlertid frembyder Arsukfjord åbenlyse fordele : den er på grund af dens store dybde isfri året rundt, og placeringen af stationen nær ved et af verdens farligste farvande, området ved Kap Farvel, er ud fra et redningsmæssigt synspunkt fordelagtigst. Inspektionsskibenes vigtigste opgaver er jo at overvåge farvandet, virke som redningsskibe og som fiskeriinspektions-skibe og foretage søopmålinger.

Contra kunne det nævnes at den isolerede beliggenhed udfra et socialt-velfærdsmæssigt synspunkt ikke var af det bedste. Placeringen ved en større by ville i den forbindelse være en fordel. Ligeledes ville en stor del af de værnepligtige i så fald kunne blive erstattet af civile. Admiralen nævnte også, at en skrivebordsundersøgelse til vinter vil undersøge, om det vil være billigere at erstatte en del af den værnepligtige styrke med civil fastboende arbejdskraft.

I(T)OM.

---

at tro, at dette lille udsnit af Christian den fjerdes forhold til spiritus ikke skulle være normgivende for hans daglige tilværelse. Men, som sagt før, i dag eksisterer der ikke i Syddanmark noget virkelig alvorligt spiritusproblem.

Man kunne såspørge, hvorfor skal man ikke lade tiden klare dette problem også for grønlanderne?

Men hvem ville vel påtage sig ansvaret for en sådan "laden-stå-til" politik? At forholdene både i Vestgrønland, Angmagssalik og Scoresbysund er af en sådan art, at de for en lang tid fremover, hvis der ikke på en eller anden måde gribes ind, vil betyde mange menneskers åndelige, moralske og materielle undergang, kan der ikke være tvivl om. Men jeg tror ikke på, at vejen frem går over et totalforbud. Mit personlige kendskab til grønlandernes spiritusmisbrug er kun andenhånds. Men udfra almene betragtninger finder jeg, at man må se på tanken om et totalforbud med største mistro. De erfaringer, man har andetsteds fra, frister absolut ikke til gentagelse.

Det finske totalforbud er forlængst bragt til ophør. I USA lider hele samfundet endnu under følgerne af det for mange år siden ophævede totalforbud. Det var jo i virkeligheden dette totalforbud, der var ophævet til det gangsteruvæsen, som i en uhyggelig grad præger forholdene derovre den dag i dag.

fortsættes i næste nummer..

FÆNOLOGISKE HAVER

GRØNLAND

Ved fænologi forstås "naturfænomenernes" fremkomst, f. eks. løvspring, blomstring, trækfuglenes ankomst .... Ved anlægget af de fænologiske haver i Grønland er det målet at konstatere samhørigheden mellem de klimatiske forhold og løvspring og blomstring på ensartet plantemateriale, der muliggør en sammenligning fra sted til sted og fra år til år.

I 1960 rejstes spørgsmålet om udplantning af fænologiske haver i Grønland i den hensigt, at man derved kunne udvide kendskabet til de klimatiske forhold, eventuelt konstatering af klimaforbedring m.m. Planen drøftedes nærmere i et udvalg, bestående af oberst V.V. Mouritzen, oberstløjtnant K.T. Winther, professor dr. C.A. Jørgensen, aboretforstander dr. C. Syrach-Larsen, amanuensis P. Chr. Nielsen, og fra Meteorologisk Institut, direktør Karl Andersen, statsmeteorolog I. Sestoft, afdelingsmeteorolog Chr. Dumstrei og assistent Kn. Frydendahl.

1964 bevilgedes der fra amerikansk side 30.000 kr. til gennemførelsen af planerne, herunder udvidelse af de meteorologiske observationer, og fra dansk side stilledes et beløb af samme størrelse til rådighed. Udførelsen af planerne sorterer under statsmeteorolog I. Sestoft.

I Landbohøjskolens arborat i Hørsholm blev der tiltrukket planter til formålet. Disse er ved flere sendinger sendt til landbrugsstationen i Upernaviarssuk, der i høj grad har bidraget til gennemførelsen af planerne, og hvorfra udplantningen fandt sted i eftersommeren og efteråret 1966 ved amanuensis P. Chr. Nielsen og forsøgsleder Poul Bjerger fra landbrugsstationen.

Som observationssteder er udvalgt 10 lokaliteter i Sydgrønland, beliggende i 4 kæder i vest-øst gående retning, idet det bl.a. er hensigten med observationerne at skaffe oplysninger om forskelle i klima fra havkysten til det indre af fjordene.

De 4 kæder er:

- I. Arsuk - Grønnedal
- II. Qagssimiut - Narssaq - Narssarssuaq
- III. Julianehåb - Upernaviarssuk - Igaliko
- IV. Nanortalik - Saputit

Oversigt over planter udplantet i velfærdsgården den 9. juni 1967

Almindelig vildvin

Celastrus scandens

Rådhusvin

Efeu, småblomstret

Lonicera Florida

Indgang til

Gymnastiksalen

Desuden håber man, at de fænologiske iagttagelser kan bidrage til konstatering af klimatiske langtidsændringer - klimaforværring, klimaforbedring - idet det må anses for lettere at fastslå, om løvspring eller blomstring forskydes i en bestemt retning end at beregne en sådan forskydning på grundlag af meteorologiske data. Planterne er mere "følsomme" end meteorologiske instrumenter.

Endelig kan de fænologiske haver eventuelt suppleres med arter, der direkte kan fortælle om mulighederne for dyrkning af visse landbrugs- eller havebrugsafgrøder.

Til udplantning i de fænologiske haver er udvalgt hårdføre planter, der for de nedennævnte arters vedkommende er af samme oprindelse, såkaldte "kloner", der er tiltrukket ved hjælp af stiklinger eller deling af samme moderplante. Anbragt under ens kår på samme lokalitet vil løvspring m. m. for de enkelte arter finde sted samtidigt.

I de fænologiske haver er der i almindelighed udplantet:

- 1) 1 større og 4 mindre planter af "Steffens Pil", en grønlandsk pil fra Flådestation Grønnedal.
- 2) 3 fjelddribs af sorten eller klonen "Rudolf Schmidt", hårdfør busk, sendt op fra Danmark.
- 3) 2 stormhat = venusvogn = Aconitum sp. - staude fra Landsbrugsstationens have.

Der er desuden hvert sted udplantet ca. 10 sibiriske lærk, der ikke er observationsplanter, men skal tjene som læplanter for disse.

Det vil tage nogle år, før planterne er fastvokset og har nået en sådan størrelse, at man kan regne med, at observationerne er entydige, d.v.s. at man kan sammenligne de fænologiske data fra sted til sted og fra år til år, men så vil disse også på længere sigt kunne få erhvervsmæssig betydning og i nødstilfælde forbedre overlevelseshæbetingelserne for mennesker og har således også militær interesse, hvilket iøvrigt er baggrunden for de 30.000 kr, amerikanerne bidrog med.

Chefen for Flådestationen fører tilsyn med haven i Grønnedal og indgiver beretning om dens trivsel. Nedenfor en oversigt over observationer sommeren 1967:

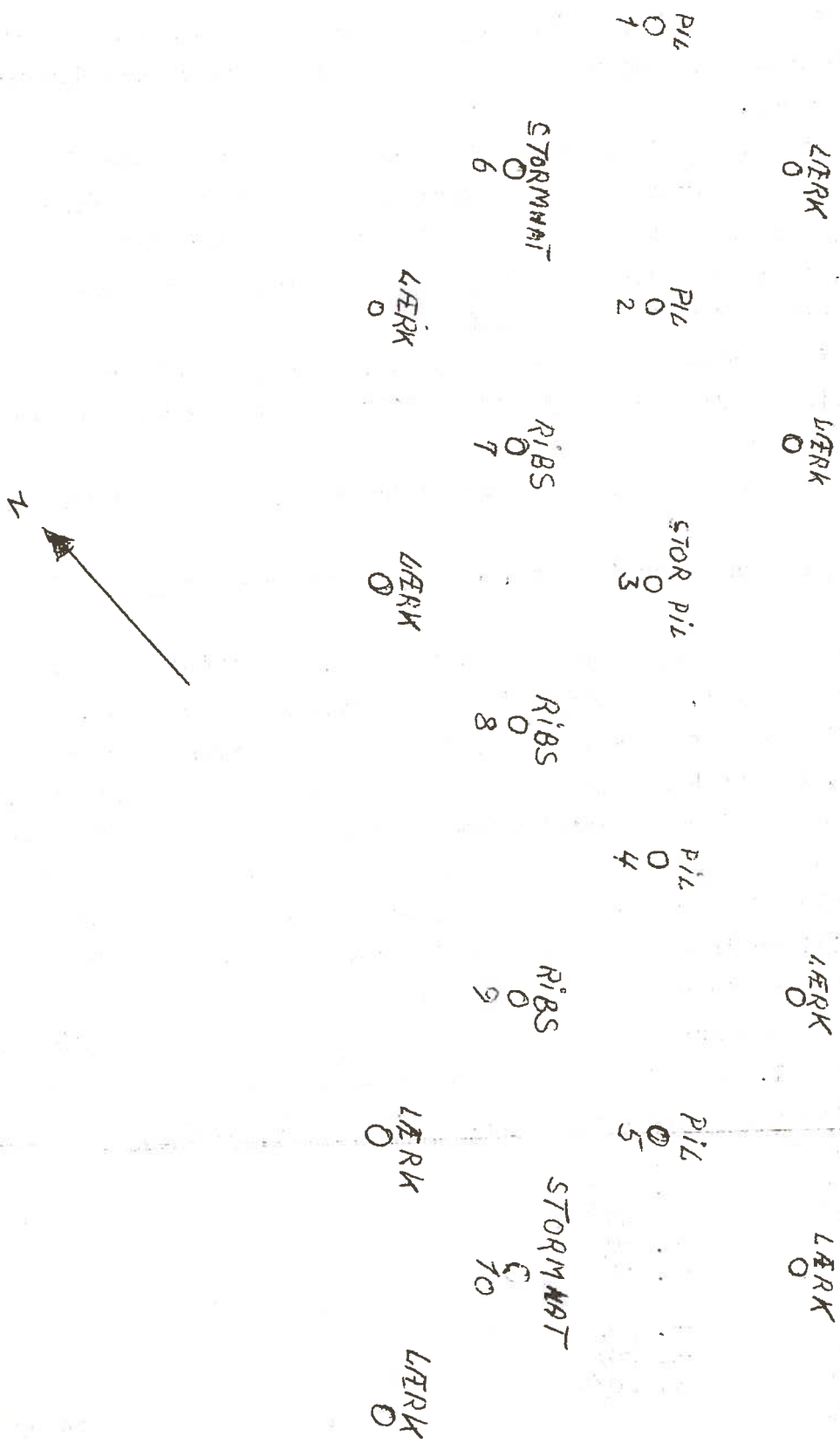
plante nr.	løvspring beg.	løvspring afsl.	bemærkninger
1	ca. 16/5	ca. 20/6	
2	ca. 16/5	ca. 20/6	
3	ca. 16/5	ca. 20/6	
4	ca. 16/5	ca. 20/6	
5	ca. 16/5	ca. 20/	
6	ca. 22/5		18/9 mange små knopper
7	ca. 16/5	ca. 20/6	
8	ca. 16/5	ca. 20/6	
9	ca. 16/5	ca. 20/6	
10	ca. 22/5		18/9 en enkelt stor knop og mange små

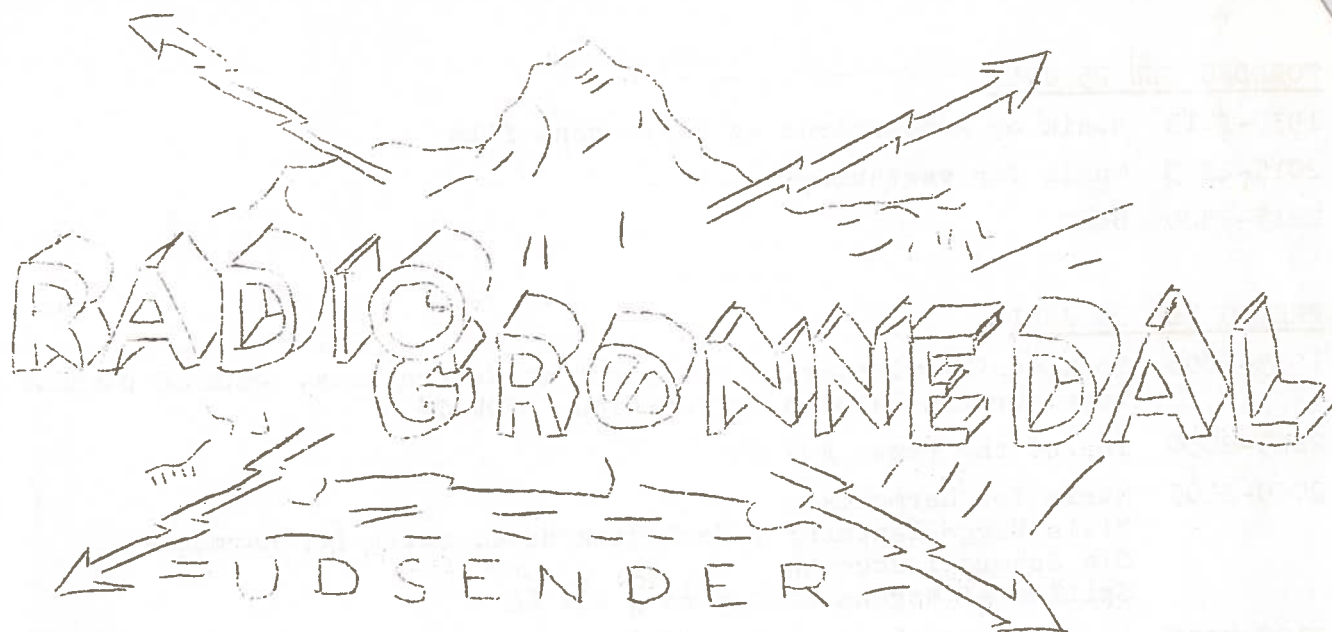
FÆNOLOGISK HAVE

F4S GDL

STARTET AUG 1966

OF - BEBOELSE

FASTE UDSENDELSE

Hverdage:

0700-0745 På'en igen + søfartspresen
1815-1845 Musik a la carte
1845-1900 Kun for older og andre børn
1900-1930 Pressen og aktuelt fra Godthåb
1930-1935 Grønnedal-aktuelt

Lørdage-søndage:

1815-1935 Som hverdage
1830-1900 Kun for older og andre børn

Lørdage NB!

=====

TIRSDAG DEN 23 JULI

1935-2005 Nærbillede af JØRGEN RYG fov 74
2005-2105 Let aftenkoncert. Radiounderholdningsorkestret med Kai Mortensen
FOV 85
2105-2150 Siden sidst. Udenrigspolitisk rundbordsdiskussion mellem John
Danstrup, Anders Georg og Niels Jørgen Haagerup FOV 62
2150-2225 Vi besøger Sorgenfri FOV 83
2225-2300 Bogmagasinet Bazar. Kommentarer til Maxim Gorkijs "Natteherberger"
ved Georg Sarauw FOV 52

ONSDAG DEN 24 JULI

1935-2000 Harmoniorkestret "Tonica" spiller Gordon Jacob: Music For a Festival.
Frank Perkins: Fandango, Gunner Møller Petersen: Ars amoris og
koncertouverture under ledelse af Ole-Henrik Dahl FOV 71
2000-2135 Noel Coward: "Kvadrille" med bl.a. Bent Vejlby, Poul Thomsen, Karen
Lykkehus, Ole Monty, Henning Moritzen, Lise Ringheim, Bodil Kjer,
Bendt Rothe, Else Højgaard, Lene Tienroth FOV 72.
2135-2230 Musik i sommernatten. Palmehaveorkestret dirigeret af Svend Lundvig
samt med Katy Bødtger FOV 73
2230-2300 Eine halbe Stunde Mozart

TIRSDAG DEN 25. JULI

- 1935-2015 Musik og kommentarer over aftenens film
2015-2215 Musik for vaghtholdet
2215-2300 BEAT

FREDAG DEN 26. JULI

- 1935-2005 Folkemusik-orientering redigeret af Morten Levy. ARABISK BRYLLUP, optagelser fra Marokko og Tunesien FOV 76
2005-2050 Top of the Pops FOV 58
2050-2105 Musik for harmonika.
Niels Viggo Bentzon: I Zoologisk Have, suite for harmonika
Ole Schmidt: Toccata
Spilles af Mogens Ellegaard FOV 62
2105-2300 Let musik til pilsnerne
2300-2400 TANGENT. Poul Borum, Erik Wiedemann og Børge Roger Henriksen FOV 61

LØRDAG DEN 27. JULI

- 0800-0930 Musik til morgenkaffen
0930-1030 OLE spiller BEAT
1030-1100 Carl Nielsen FYNSK FORÅR
1400-1435 Country & Western
1435-1700 Musikfestival med HANDELS "JEPHTA". Efter fortællingen i Dommernes Bog. Der høres Hans-Ulrich Mielsch, Ruth Jacobson, Helen Watts, Ulrik Cold og Eva Tamulenas. Desuden medvirker Radiokoret og Københavns Drengekor. Dirigent er Mogens Wöldike. FOV 48
1935-2100 GÆST i studiet: Max KOK Andersen fra Ivigtut
2100-2400 Ring så spiller vi

SØNDAG DEN 28. JULI

- 0800-0915 Musik til morgenkaffen
0915-1015 Causeri over næste uges program
1015-1100 JAZZ
1400-1500 Operettetime
1500-1615 Radioteatret opfører Soyas skuespil "I DEN LYSE NAT" instrueret af Carlo M. Pedersen. Medvirkende: Poul Müller, Astrid Villaume, Erik Mørk, Kjeld Markuslund, Tove Maës, Kjeld Jacobsen, Asbjørn Andersen, Christoffer Bro, Erik Paaske, Kirsten Rolffes o.a. FOV 79
1615-1700 Poprunden FOV 44
1935-2000 How Music Is Born med "THE SLEEPY FOURS".
2000-2030 Holdningsløse Tidende fra 9/6 FOV 61
2030-2115 Pressemøde FOV 61
2115-2200 Sang og digtning 2. Skillingsviser
2200-2300 Furtwängler dirigerer Richard Strauss Till Eulenspiegel, Don Juan o.a.

MANDAG DEN 29 JULI

- 1935-2015 Musik og kommentarer over aftenens film
2015-2215 Musik for vagtholdet
2215-2300 Jazz Corner

TIRSDAG DEN 30 JULI

- 1935-2020 Udenrigspolitisk HVEM - HVAD - HVOR. Sagkyndige besvarer spørgsmål Tilrettelagt af Jørgen E. Petersen FOV 55
2020-2105 DE KENDER MELODIEN, men kender De også komponisten. En udsendelse om Lorentz Hart, Eric Maschwitz og George Posford FOV 47
2105-2125 Nyt samarbejde i splittet Afrika. Professor Knud Erik Svendsen FOV 60
2125-2300 Musik i sommernatten med Palmehaveorkestret, Svend Lundvig og Gustav Winckler FOV 79

ONSDAG DEN 31 JULI

- 1935-2005 Når æblet falder langt fra stammen. John Steffensen lytter til sin fars, Aage Steffensens tekster og udsætter melodierne for latinamerikanske rytmer FOV 73
2005-2055 Radioteatret: "DEN OPDAGELSESENDE". Et miniaturesdrama i 4 akter af Stig Dagerman instrueret af Staffan Aspelin. Personerne:
Den opdagelsesrejsende ..... Ole Ernst
Vejviseren ..... Eddie Karnil
Kameldriveren ..... Paul Møller FOV 60
Den unge bærer ..... Anker Taasti
Den gamle bærer ..... Jakob Nielsen
2055-2110 Musikomikalsk kvarter. Hyldest til en hyggespreder FOV 81
2110-2300 UNGE MENINGER fov 74

TORSDAG DEN 1 AUGUST

- 1935-2015 Musik og kommentarer over aftenens film
2015-2215 Musik for vagtholdet
2215-2300 BEAT

FREDAG DEN 2 AUGUST

- 1935-2000 Hvis det bliver regnvejr. Tips til sommerlæsning. Ungdomsudsendelse ved Erik Rasmussen FOV 74
2000-2045 Poprunden FOV 70
2045-2130 HVORNÅR VAR DET NU DET VAR. Gættekonkurrence med Claus Walter FOV 77
2130-2300 Let musik til pilsnerne
2300-2400 Jazz

DEN 3 AUGUST

- 0800-1030 Musik til morgenkaffen
- 1030-1100 TOP TYVE
- 1030-1100 Klassisk stund
- 1400-1500 Country & Western
- 1500-1615 Musikfestival. Uropførelsen af HERMAN D. KOPPELS "REQUIEM" med Lone Koppel, Rolf Jupither, Willy Hartmann, Mogens Schmidt Johansen samt Radiokoret ved Svend S. Schultz. Radiosymfoniorkestret dirigeres af Jan Krenz. Indledning ved Mogens Heimann FOV 30
- 1615-1700 PETER og ULVEN. Prokofiev - Jimmie Smith
- 1935-2100 Made in US.
- 2100-2400 Ring så spiller vi.

SØNDAG DEN 4 AUGUST

- 0800-0930 Musik til morgenkaffen
- 0930-1030 Causeri over næste uges program.
- 1030-1100 Jazz Corner
- 1400-1500 Operettetime
- 1500-1540 Radioteatret instrueret af Sam Besekow med Peter Steen, Christiane Rohde, Jonna Hjerl, Rigmor Hvidtfeldt, Carl Ottosen, Kjeld Markuslund, Poul Thomsen, Miskow Makwarth, Simon Rosenbaum, Claus Ryskjær, Per Pallesen, Waage Sandø og PER DICH. Der opføres "LOVE STORY" af CECIL P. TAYLOR FOV 76
- 1540-1625 Poprunden FOV 78
- 1625-1700 DISCOTHEQUE 68 ved Jørgen Mylius FOV 75
- 1935-2000 Let musik
- 2000-2030 Holdningsløse Tidende fra 16/6 FOV 69
- 2030-2115 Pressemøde FOV 51
- 2115-2155 TEATERMINDER. Viser fra danske teatre og revyer fra 1850 til vore dage. Grethe Mogensen og Ole Søltoft bliver akkompagneret af Kabaretorkestetret under ledelse af Hans Peder Åse. FOV 71
- 2155-2300 Klassisk time

MANDAG DEN 5 AUGUST

- 1935-2015 Musik og kommentarer til aftenens film
- 2015-2215 Musik for vagtholdet
- 2215-2300 Jazz Corner

XXXXXXXXXXXX

RADIO GRØNNEDALS BESÆTNING

Studieleder

Medlemmer

orlogspræst Ronald Pedersen

Holger Bollérup

Henrik Egemose

Willy Høi Jensen

Ole Petersen

Jens Robdrup

Steen Schultz-Petersen